

Region Sörmland och Region Västmanland

Inköpspolicy

Slutgiltigt förslag

UTKAST

Raland, Johanna
2025-05-27

Inledning	2
Syfte	2
Tillämpning	2
Implementering och förvaltning av inköbspolicy och riktlinjer	2
Policy för inköp	3
Grundläggande förutsättningar och styrande principer	3
Ansvarsfördelning för regionernas inköp	3
Regionfullmäktiges ansvar	4
Regionstyrelsens ansvar	4
Inköpsnämndens ansvar	4
Inköpsverksamhetens ansvar	4
Nämndernas ansvar	5
Budgetansvarigas ansvar	5
Medarbetarens ansvar	5

Inledning

Inköspolicy anger grundläggande förutsättningar, styrande principer och den ansvarsfördelning som gäller för regionernas inköp. Policy utgör regionfullmäktiges viljeriktning för inköp i Region Sörmland och Region Västmanland. Inköspolicy och riktlinjer kompletterar gällande lagstiftning samt den nationella upphandlingsstrategin och bidrar i förverkligande av regionernas vision och strategiska mål. Riktlinjer för inköp förtydligar hur regionernas nämnder och bolag ska agera i inköpsfrågor och genomföra inköp och upphandling. Riktlinjerna ombesörjer även hantering av direktupphandling enligt lag om offentlig upphandling.

Region Sörmland och Region Västmanland inrättade 2011 en gemensam nämnd med uppdrag att samordna verksamheten för inköp. Inköpsnämnden bereder utformning av och ansvarar för uppföljning och utvärdering av denna, för de bägge parterna, gemensam inköspolicy med tillhörande riktlinjer.

Syfte

Policy med tillhörande riktlinjer ska styra regionernas inköp och bidra till att nå regionernas vision och strategiska mål.

Tillämpning

Inköspolicy med tillhörande riktlinjer gäller för samtliga nämnder och dess helägda bolag i båda regionerna. Riktlinjerna i detta dokument förtydligar hur regionernas nämnder och bolag ska agera i inköpsfrågor. Inköspolicy och riktlinjer kompletteras av regler och instruktioner på regionernas intranät.

Implementering och förvaltning av inköspolicy och riktlinjer

Inköpsnämnden ansvarar för att regionernas inköspolicy och tillhörande riktlinjer implementeras ändamålsenligt och är väl kända hos nämnder, förvaltningar och bolag.

Efterlevnaden av inköspolicy med tillhörande riktlinjer ska av inköpsnämnd följas upp enligt Region Sörmlands ordinarie uppföljningsprocess.

Inköspolicy ska utvärderas och beslutas minst en gång varje mandatperiod. Inköspolicy revideras även löpande vid behov. Inköpsnämnden ansvarar för att utvärdering sker och bereds för beslut till regionfullmäktige.

Policy för inköp

Inköspolicy beskriver grundläggande förutsättningar, styrande principer och ansvarsfördelning för regionernas inköp. Policy är regionfullmäktiges viljeriktning för inköp i regionerna.

Grundläggande förutsättningar och styrande principer

Till grund för inköspolicy och allt inköpsarbete i regionerna ligger EU-direktiv och Sveriges upphandlingslagstiftning. Regionerna är skyldiga att följa dessa lagar som bygger på fem grundprinciper för upphandling som är likabehandling, icke-diskriminering, öppenhet, proportionalitet och ömsesidigt erkännande.

Därtill ska hänsyn tas till den nationella upphandlingsstrategin, vilken är bestämd av regeringen och syftar till att utveckla de offentliga upphandlingarna. Den säger att regionernas inköp ska vara ett strategiskt verktyg för att nå en god affär och bidra till hållbar ekonomisk resurshushållning. Inköpen ska vara effektiva, främja mångfald av leverantörer och en väl fungerande konkurrens, vara rättssäkra, möjliggöra innovation och ansvara för att uppnå miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet.

Styrande principer för upphandling och inköp innebär att regionerna ska:

- samordna inköpsbehov
- godta, av inköpsverksamheten, angivet upphandlingsförfarande
- göra inköp på upphandlade avtal
- tillämpa riktlinjer för hantering av direktupphandling
- följa angivna beställningsvägar och genomföra inköp i enlighet med angiven inköpsprocess beskriven i "Hantera inköp"
- arbeta med avtalsförvaltning som innebär avtalsuppföljning, avtalstrohet och samverkan med leverantörer
- iaktta hållbara inköp i enlighet med Agenda 2030
- beakta civil beredskap för upprätthållande av en robust försörjningskedja
- arbeta för att förebygga, upptäcka och hantera välfärdsbrottslighet

Grundläggande förutsättningar och styrande principer bidrar till effekter som affärsnytta, totalkostnadseffektivitet, ökad avtalstrohet, enhetligt inköpsarbete och sänkta inköpskostnader. Det ska även bidra till en långsiktigt hållbar, robust samt resurs- och kostnadseffektiv verksamhet.

Dessa grundläggande förutsättningar och styrande principer beskrivs vidare i riktlinjerna.

Ansvarsfördelning för regionernas inköp

Nedan beskrivs den ansvarsfördelning som tillsammans med respektive nämnds gällande delegationsordning gäller för Region Sörmland och Region Västmanlands inköp.

Regionfullmäktiges ansvar

Regionfullmäktige i båda regionerna fastställer och beslutar om inköbspolicy. Dessa beslutar även om inköp av principiell beskaflenhet eller som på annat sätt är av större betydelse för regionen och/eller regionerna.

Regionstyrelsens ansvar

Regionstyrelsen ansvarar för att initiera upphandlingar i enlighet med gällande delegationsordning och styrelsen ansvarar för det långsiktiga hållbarhetsarbetet med mänskliga rättigheter, miljö- och klimatfrågor, inköp och upphandling samt folkhälsa.

Regionstyrelsen beslutar om riktlinjer för inköp som följer på inköbspolicy.

Inköpsnämndens ansvar

Inköpsnämnden ska verka för att stärka synsättet på upphandling som en strategiskt viktig funktion med uppgift att styra mot bättre affärer. Inköpsnämnden ansvarar för att:

- besluta om det strategiska inköpsarbetet, det vill säga övergripande styrning, ledning och strategisk analys inom inköpsområdet
- det inom regionen finns en central organisation med inköps- och upphandlingskompetens som organiseras under inköpsnämnden

Inköpsverksamhetens ansvar

Inköp är den centrala organisationen med inköps- och upphandlingskompetens med uppdrag att hantera inköp för båda regionerna. Verksamheten Inköp organiseras under den gemensamma inköpsnämnden. Inköpschef är delegat för den gemensamma inköpsverksamheten mellan regionerna och ansvarar i enlighet med gällande delegationsordning.

Inköpsverksamheten ansvarar för att inköp genomförs på ett affärsmässigt sätt, vilket innebär att:

- planera, styra och samordna ett strategiskt inköp
- leda arbetet med samtliga delar av inköpsprocessen ”Hantera inköp”
- ansvara för att information finns lättillgängligt
- kommunicera tillämpliga krav på olika upphandlingsförfarande tex direktupphandling
- utveckla metoder och ändamålsenliga arbetssätt för inköpsarbetet
- upprätta och underhålla en upphandlingsplan
- ansvara för att göra upphandlade avtal tillgängliga via en avtalsdatabas och verka för att möjliggöra elektroniska beställningar
- delta i arbete med avtalsförvaltning där avtalsuppföljning ingår. För varje avtal ska det i inköpsverksamheten finnas en handläggare som utgör en del i avtalets förvaltning
- ta fram och genomföra utbildningar inom inköp och upphandling
- rapportera avsteg från gällande policy, riktlinjer, delegationsordning och inköpsprocess för att säkra ett affärsmässigt, kvalitativt och rättssäkert inköp

Nämndernas ansvar

Nämnderna ansvarar för att:

- policy och riktlinjer för inköp efterföljs och inarbetas i egna verksamhetsplaner
- besluta om nämndspecifika upphandlingar inom nämndens förvaltningsområde i enlighet med gällande delegationsordning
- analysera inköpsens betydelse för verksamhetens resultat
- avsätta erforderliga resurser för att säkra ett strukturerat och systematiskt arbete med avtalsförvaltning, avtalsuppföljning och avtalstrohet
- inköpsarbetet sker i samarbete med inköpsverksamheten och representanter för berörda verksamheter
- internkontroll och uppföljning av nämndens inköp och avtal sker

Budgetansvarigas ansvar

Ansvarar för att inköp och upphandlingar inom ansvarområdet sker i enlighet med regionens inköbspolicy, riktlinjer och gällande delegationsordning, vilket innebär att:

- proaktivt informera inköpsverksamheten och anmäla kommande inköpsbehov i enlighet med av inköpsverksamheten fastslaget arbetssätt
- avsätta tid och erforderliga resurser för att delta i strategiskt och taktiskt inköpsarbete
- tillämpa riktlinjer, regler och instruktioner vid självständigt genomförande av direktupphandling
- upprätthålla en hög avtalstrohet gentemot upphandlade avtal
- tillsätta resurser för att genomföra avtalsuppföljning i utsedd förvaltningsorganisation
- för varje avtal ska det i verksamheten utses en ansvarig avtalsägare, vanligtvis en budgetansvarig chef
- säkerställa att resurser som genomför inköp har relevant kompetens inom området och följer regionens inköpsprocess

Regiondirektör ansvarar för att samordning sker där det finns gemensamma inköpsbehov och för slutlig hantering av bristande följsamhet mot bestämmelser i lag, policy, riktlinjer och delegationsordning.

Medarbetarens ansvar

Regionernas medarbetare ansvarar för att:

- delta som utsedd resurs i strategiskt och taktiskt inköpsarbete
- följa riktlinjer avseende korruption, mutor och jäv
- tillämpa regler för upphandlingssekretess
- inte delta i ett upphandlingsärende där medarbetaren personligen har engagemang eller insyn som står i konflikt med regionens intressen i aktuellt ärende
- inköp sker korrekt och i enlighet med befintliga avtal
- använda regionens beställningssystem/E-handel för beställningsbart sortiment